

Stabilizacyjna polityka fiskalna w krajach OECD Michał Mackiewicz

Funkcja stabilizacyjna stanowi jedną z głównych funkcji polityki fiskalnej. Jej realizacja polega na takim kształtowaniu instrumentów fiskalnych, by zapewnić pożądane zachowanie się najważniejszych zmiennych makroekonomicznych, takich jak produkt krajowy brutto oraz stopa bezrobocia (por. Stiglitz, 2004, Owsiak, 2008).

Wśród stabilizacyjnych instrumentów fiskalnych, oddziałujących na gospodarkę na poziomie makroekonomicznym, wymienić można m.in. saldo budżetowe, dochody i wydatki publiczne oraz dług publiczny. Obok tych zmiennych do realizacji polityki stabilizacyjnej wykorzystuje się również instrumenty oddziałujące na zachowanie podmiotów gospodarczych na poziomie mikroekonomicznym, takie jak stawki poszczególnych podatków czy też wybrane kategorie wydatków budżetowych.

Ze względu na znaczenie, jakie stabilizacyjna polityka fiskalna ma dla właściwego funkcjonowania gospodarki, szczególnie ważna staje się ocena, czy polityka ta jest właściwie realizowana. Za kryterium oceny różnych rodzajów polityki stabilizacyjnej służyć może funkcja społecznego dobrobytu, stanowiąca zagregowaną miarę zadowolenia konsumentów. Sposób prowadzenia polityki fiskalnej maksymalizujący funkcję społecznego dobrobytu nazywany jest w literaturze optymalną polityką fiskalną (por. Barro, 1979; Lucas, Stokey, 1982; Chari i in., 1993).

Wstęp

Rozdział 1. Optymalna stabilizacyjna polityka fiskalna — ujęcie teoretyczne

- 1.1. Optymalna polityka fiskalna w modelu wygładzania obciążeń podatkowych
- 1.2. Cykliczność i stabilność polityki fiskalnej w modelu gospodarki otwartej
  - 1.2.1. Założenia i konstrukcja modelu
  - 1.2.2. Zachowanie gospodarki w warunkach pasywnej polityki fiskalnej
  - 1.2.3. Cechy optymalnej polityki fiskalnej
- 1.3. Aktywna polityka fiskalna w warunkach kryzysu finansowego
- 1.4. Odchylenia polityki fiskalnej od modelu optymalnego
  - 1.4.1. Źródła destabilizującej polityki fiskalnej — przegląd teorii
  - 1.4.2. Konflikt interesów i jego konsekwencje
  - 1.4.3. Wybrane aspekty problemu pełnomocnictwa
  - 1.4.4. Rozwiązania problemu wspólnego zasobu

Rozdział 2. Metodologia oceny własności polityki fiskalnej

- 2.1. Modelowanie reakcji polityki fiskalnej na wahania koniunktury
  - 2.1.1. Wybór zmiennej objaśnianej
  - 2.1.2. Znaczenie wielkości sektora publicznego
  - 2.1.3. Wybór postaci funkcyjnej modelu
- 2.2. Metody oceny stabilności fiskalnej
  - 2.2.1. Tożsamości budżetowe
  - 2.2.2. Pojęcie stabilności
  - 2.2.3. Determinanty programu fiskalnego
  - 2.2.4. Metody testowania stabilności fiskalnej

- 2.2.5. Kształtowanie się zmiennych fiskalnych w symulacjach
- 2.2.6. Konstrukcja testów i wyniki symulacji
- 2.2.7. Podsumowanie i wnioski

Rozdział 3. Reakcje polityki fiskalnej na wahania koniunktury — przyczyny zróżnicowania

- 3.1. Reakcje polityki fiskalnej na wahania koniunktury
  - 3.1.1. Determinanty reakcji polityki fiskalnej na wahania koniunktury
  - 3.1.2. Wybrane problemy metodologiczne
- 3.2. Analiza empiryczna
  - 3.2.1. Metody estymacji oraz zmienne użyte w badaniu
  - 3.2.2. Estymacja parametrów modelu podstawowego
  - 3.2.3. Estymacja parametrów pełnego modelu
- 3.3. Podsumowanie

Rozdział 4. Stabilność polityki fiskalnej w krajach OECD

- 4.1. Fiskalna funkcja reakcji
- 4.2. Estymacja panelowa
- 4.3. Indywidualne oszacowanie parametrów fiskalnej funkcji reakcji
- 4.4. Badanie stabilności w modelu o zmiennych parametrach
- 4.5. Podsumowanie i wnioski

Rozdział 5. Stabilność i cykliczność polityki fiskalnej w Polsce

- 5.1. Kształtowanie się deficytu budżetu państwa
- 5.2. Rzeczywisty a strukturalny poziom zmiennych fiskalnych
- 5.3. Kształtowanie się wydatków budżetu państwa
- 5.4. Kształtowanie się dochodów budżetu państwa
- 5.5. Finanse funduszy ubezpieczeń społecznych
- 5.6. Oszacowanie parametrów fiskalnej funkcji reakcji
- 5.7. Zmiany własności polityki fiskalnej w badanym okresie
- 5.8. Dopasowania fiskalne — dekompozycja
- 5.9. Uwarunkowania prowadzenia polityki antycyklicznej
- 5.10. Podsumowanie i wnioski

Zakończenie

Bibliografia